

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČICEVA ULICA ŠTEV. 18.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu štev. 13.633.

K uradniškemu kongresu.

Ni vladne in ni opozicijske stranke, ki ne bi vsaj enkrat izjavila, da je treba uradniške plače zvišati. Kljub temu iščejo še danes uradniki zama svoj pravič. Niti tega ne morejo doseči, da bi se jim luplače razlike v plačah, pa čeprav je to z zakonom določeno.

Prvi vzrok te brezbrzičnosti strank do uradniškega vprašanja je v tem, ker tvorijo uradniki pri volitvah tako neznamenit del volilcev, da niso uradniški glasovi za volilne rezultate merodajni. Naše stanke so še vedno tako zelo pod vplivom demagogije, da se pred kmetskimi volilci ne upajo zagovarjati potrebo zvišanja uradniških plač.

Drugi vzrok pa leži v uradnikih samih. V najbolj važnih trenutkih je doživela uradniška solidarnost fiasko. Stanovska zavednost ni nikdar segala preko manifestacij, ki pa niso mogle dati nobenega političnega efekta.

Priznamo, da so se mnogi od uradnikov pošteno in požrtvovalno borili za svoje stanovske pravice. Če kljub vsem naporom niso uspeli, potem so bili krivi njihovi kolegi, ki so v odločilnem trenutku pozabili na dolžnosti solidarnosti. Zlasti težko se je to občutilo za časa političnih persekucij uradništva. Noben preganjani uradnik ni dobil zaslombe v svoji stanovski organizaciji in zato je bila tudi bitka za stanovske uradniške interese izgubljena.

Tretji vzrok neuspehov uradnikov je bil v napačnem načinu njihove argumentacije. Veliko preveč se je apeliralo na socialno pravičnost družbe. Povojna družba nima zmisla za pravičnost. In napačno je bilo, če so se uradniki primerjali z zadnjimi reveži. Naj je bil njihov položaj še tako slab, uradnik nikdar ne bi smel pozabiti na svoj ponos. Ko je uradnik pridigoval o svoji revščini, je izgubil v očeh ljudi, ker sedanja doba je še neprimerno bolj materialistična ko prejšnja in že v prejšnji je bil resničen pregovor, da človek toliko velja, kolikor ima pod palcem.

Uradniške zahteve bi se morale izpolniti ne zato, ker so bile pravične in utemeljene, temveč ker so bile in so še državna nujnost. Samo to je bilo treba poudarjati in ta dokaz vedno znova dokazati.

In izpolnitev uradniških zahtev je v resnici državna nujnost, zakaj od tega odvisi dobra državna uprava. Zgodovina vseh držav dokazuje, da je bila vedno državna uprava tem slabša, čim bolj nizko so bili plačani uradniki. Na Turškem, kjer je bil bakšiš uradnikova plača, je bila tudi korupcija uradnika deželna navada. V predvojni Nemčiji, kjer je bilo gnotno stanje uradnika v vsakem oziru zasigurano, je bila tudi korupcija uradništva nepoznana.

Nihče pa ne trpi od slabe uprave tako zelo ko davkoplačevalci. Vsled slabe uprave mora plačevati težke stotake, da dobi železniške vagone, ki bi jih moral dobiti brezplačno. Vsled slabe uprave se rešijo njegove zadeve le, če podplača. Vsled slabe uprave ne napreduje promet, zaostaja gospodarstvo, iniciativa se ubija, skratka vse življenje zapade mrtvila. V življenjskem interesu davkoplačevalca je zato, da je uprava dobra in ker je ta mogoča le, kadar je gnoten položaj uradnika zasigurano, da je uradnik za pošteno delo tudi pošten plačan.

To bi morale uradniške organizacije dopovedati davkoplačevalcem in doseči,

Pred državljansko vojno na Bolgarskem.

Sofija, 18. aprila. Vtis atentata je bil velikanski. Splošno ga smatrajo kot pričetek državljanske vojne in sicer grozne in brezobzirne vojne, kakršne ni videl niti s krvjo prepojeni Balkan. Jasno je, da so hoteli atentatorji z enim udarcem spraviti s sveta vse nosilce sedanjega režima. Ta namera pa jim ni uspela, čeprav so zadali režimu brez dvoma težak udarec. Pričenja se bratomorna vojna na Bolgarskem in bi si zaenkrat vlada Cankova s pokolji opozicijskih voditeljev podaljšala življenje, rešila si ga ne bo, ker nasilniki so zapisani smrti.

PODRBNOŠTI O SOFIJSKI EKSPLOZIJ.

Pogreb pokojnega Georgijeva se je začel točno ob treh popoldne. Pogreba se je udeležila velikanska množica. Ko je prišel spreved v katedralo Sv. Nedelje, je občinstvo veliko katedralo popolnoma napolnilo. Cenijo, da je bilo v cerkvi do 3000 ljudi. Točno ob 3.45 se je začela silna detonacija. Vsa cerkev se je zavila v dim, strop severnega dela cerkve se je sesul in že so pretresli zrak obupni klic ranjencev. Navzočih se je polastila grozotna panika, vse je drvelo iz cerkve in pri tem je bilo več ljudi pohojenih.

Vojaštvo je skoraj nato obklopi cerkev in pričelo z reševalnimi deli. Ko se je dim dvignil, se je nutil očem grozovit prizor. Deli človeških trupel so ležali vsepovsod naokoli. Veliko število trupel je bilo tako razmesarjenih, da je bilo nemogoče ugotoviti njih identiteto. Na cerkvenem dvorišču so polagali na en kup roke in noge, na drug kup pa trupla. Na ta način je bilo ugotovljeno, da je bilo sto ljudi ubitih. Iz ruševin pa izvelejo skoraj vedno nova trupla in je že sedaj sigurno, da je bilo ubitih 150 oseb, med njimi tudi več žen in otrok.

RANJENI MINISTRI.

Ministrski predsednik Cankov je bil precej težko ranjen na glavi. Lažje rane so dobili vojni minister Vlkov, zunanji minister Kalfov in trgovinski minister Doboševski. Zelo težko pa je ranjen notranji minister Rusev, ki bo najbrže podlegel ranam. V vsem je ranjenih 5 ministrov.

DRUGI RANJENCI.

Težko ranjen je tudi metropolit Štefan, general Bogov, načelnik artiljerijskega oddelka Kecev, predsednik sobranja Kisev in več drugih.

SMRTNE ŽRTVE.

Med drugimi so bili ubiti: generala Davidov in Najdenov, poslanci Georgijev, Konušev, Danev in Račev, inspirator dogodkov 9. junija, osebni tajnik Cankova Lekarski, sofijski policijski prefekt

da bi davkoplačevalci sami zahtevali, da se uradniške plače vladajoči draginji prilagode. In pod utisom javnosti ne bi smele politične stranke pozabljati na svoje, uradnikom svečano dane obljube, temveč bi jih morale tudi izvesti.

Uradniško vprašanje je državno vprašanje, ker je vprašanje dobre uprave. Samo naša slaba uprava je kriva, da smo dobili avtonomizem, federalizem in vsa druga nepotrebna politična vprašanja. Zato pomeni dobra rešitev uradniškega vprašanja tudi dobro rešitev našega notranje-političnega položaja.

V nobeni točki si niso naše politične stranke izstavile tako slabega izpričevala, kakor ravno pri reševanju uradniškega vprašanja. In če bodo na uradni-

Nedeljskov, sofijski župan Pahtanov in drugi.

SEJA VLADE.

Sofija, 18. aprila. Ko so se po eksploziji peklenškega stroja v cerkvi Sv. Nedelje ministri rešili, se je takoj vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se proglasi obsedno stanje po vsej državi. V vladnih krogih se misli, da je atentat delo združenih zemljoradnikov in komunistov. Do sedaj ni nobenih znakov o kaki revolucionarni akciji v notranjosti.

500 JUSTIFIKACIJ?

Caribrod, 18. aprila. Potniki, ki so prispeli sinoči iz Sofije, trdijo, da je vlada podvzela protiakcijo. Po proglašenem prekem sodu je bilo izvršenih več preiskav in aretacij. Z aretiranci postopajo oblasti zelo kruto. Tekom večerajšnjega dne je bilo obsojenih na smrt in ustreljenih preko 500 oseb. — (Je sicer vlada Cankova znana po svojih krvoločnih metodah, toda vseeno dvomimo, da bi šla v svoji grozovitosti tako daleč. Ker je zveza s Sofijo pretirana, zato bo sploh veliko vesti pretiranih, zlasti onih iz Caribroda. Op. uredn.)

NAŠEGA DIPLOMATSKEGA KURIRJA NISO PUSTILI V SOFIJO.

Beograd, 18. aprila. Sinoči so v Caribrodu ustavile oblasti nekega našega diplomatskega kurirja, ki je hotel potovati v Sofijo. Kurir se je moral vrniti v Niš.

DIPLOMATI BREZ VESTI IZ SOFIJE.

Beograd, 18. aprila. Inozemski diplomati v Beogradu se zelo zanimajo za dogodke v Sofiji. Včeraj je posetil pomočnika zunanjega ministra avstrijski odpravnik poslov v Beogradu g. Hofinger in se pri njem obvestil o dogodkih v Bolgariji.

MINISTER RUSEV — UMR.

Caribrod, 18. aprila. Bolgarska vlada je sklenila, da zapre meje proti naši državi, Grški in Rumuniji. Po gotovih informacijah je Rusev umrl, toda vlada ta ji njegovo smrt. Angleško poslaništvo v Beogradu je dobilo poročilo, da je notranji minister Rusev v resnici umrl.

BRZOJAVNE ZVEZE S SOFIJO PREKINJENE.

Beograd, 18. aprila. Poslednje brzjojavke iz Sofije so prispale včeraj ob 4. popoldne. Sinoči so bile vse brzjojavne zveze prekinjene. Zadnje vesti so prispale iz Caribroda od potnikov, ki so prispeli s sinočnim vlakom iz Sofije. V Bolgariji je ukinjen ves promet. Sofijo je zasedlo vojaštvo, ki je zaprlo vse dohode v mesto.

škem kongresu povdarjali zastopniki političnih strank svoje simpatije do uradništva, potem si bodo tudi uradniki izstavili slabo izpričevalo, če bodo vzeli njih besede za suho zlato.

Rešitev uradniškega vprašanja je v prvi vrsti odvisna od solidarnosti uradnikov. V drugi vrsti pa od njih samozavedne propagande za dobro upravo, ki je neločljivo zvezana z uradniškim vprašanjem. Ne v uslužnosti do višjih, temveč v samozavesti vrednosti lastnega dela je rešitev.

V tem znaku pozdravljamo uradniški kongres in želimo, da bi bil znaten korak k rešitvi uradniškega vprašanja in s tem k zboljšanju naše uprave.

Pred odločitvijo bitke.

Vsa Bolgarska se pripravlja na odločilno bitko. Vlada je mobilizirala milico, ki se je pozivu v Sofiji odzvala tokom ene ure in prišla v vojašnice v civilnih oblekah, toda oborožena. Komunisti in zemljoradniki zbirajo enako svojo silo. Kdor je količjak bolj znan kot pristaš ene teh strank, ta skuša pobegniti v gore, ker obračun Cankove vlade bo grozovit. — Vladne čete izvršujejo preiskave in arelacije v masah. Samo v Sofiji je bilo aretiranih preko 2300 oseb. V Sofiji patrolirajo po ulicah oklopni avtomobili. Nihče ne sme na ulico. Panika med prebivalstvom je velika, zlasti še, ko se je izvršil kljub vsem varnostnim odredbam sredi Sofije

nov atentat.

Ob 6. popoldne vprilo velike množice je bil v kavarni »Fonar« ubit upravnik kaznilnice, podpolkovnik Georgijev, brat ubitega poslanca. Atentator je pobegnil.

KRALJEVA DVOJICA V SARAJEVU.

Sarajevo, 18. aprila. Kraljeva dvojica je ostala včeraj radi slabega vremena skoraj ves dan v dvorcu. Sinoči so bili povabljeni v dvor zastopniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti.

DALEKOSEZNOST POGAJANJ MED RADIKALI IN HSS.

Beograd, 18. aprila. Razpoloženje političnih krogov se ni prav nič spremenilo; še vedno se vrše poskusi za sporazum med HSS. Sinoči je neki član vlade izjavil, da ni nobenih novih elementov, ampak je po prvem razgovoru med Pašićem in Pavlom Radićem potrebno, da ena in druga stranka dobro premisli vso stvar. Tukaj ne gre za običajen sporazum med dvema političnima skupinama, ampak je stvar mnogo važnejša, ker bi se s sodelovanjem HSS prešlo na realno politično delo. Situacija se bo v tem pravcu dalje razvijala do 28. t. m. Tudi če v tem času zadeva ne bo likvidirana, je ne smemo smatrati propadlim, ker bo imel Pašić za časa delovanja zakonodajnega odbora dovolj časa, da nadaljuje pogajanja in pripravi tla za končni sporazum.

ODKRITJA NASTASA PETROVIČA.

Beograd, 18. aprila. V velikonočni številki beograjskih »Novosti« objavlja Nastas Petrovič podrobnosti svojega razgovora, ki ga je imel dne 23. septembra l. l. s Stjepanom Radićem. Petrovič pravi, da ni govor Pavla Radića v skupščini od 27. marca nič drugega nego podrobna interpretacija vsega onega, kar sta on in Stjepan Radić lansko leto utrdila. Politični pritisk ni privedel Pavla Radića do tega, da je tako govoril v skupščini. Pavle Radić je storil samo to, kar je hotel storiti že lani Stjepan Radić, pa vsled strankarskih razlogov ni mogel izvršiti.

SESTANEK NINČIĆ-CONTARINI.

Reka, 18. aprila. Včeraj popoldne se je v tukajšnjih krogih trdilo, da je zun. minister Ninčić prišel na Sušak, da na licu mesta preišče situacijo med Reko in Sušakom in da ustanovi smernice za sklenitev definitivnega sporazuma med Jugoslavijo in Italijo. Ni izključeno, da prispe prihodnje dni v Opatijo generalni tajnik zun. min. senator Contarini in se sestane tam z dr. Ninčićem. Neki krogi celo trdijo, da bo dospel v Opatijo ali v Benetke sam min. predsednik Mussolini. Vest pa še ni potrjena.

Kabinet Painlevé.

Nova francoska vlada je sestavljena sledeče.

Ministrski predsednik: Painlevé.
Zunanje zadeve: Briand.
Notranje zadeve: Schramek.
Finančno ministrstvo: Caillaux.
Vojno ministrstvo: gen. Nollet.
Vojna mornarica: Borel.
Justica: senator Steeg.
Socialna politika: Duraforu.
Prosveta: De Monzie.
Trgovina: Chaumet.
Javna dela: Laval.
Kmetijstvo: senator Durand.
Trgovinska mornarica: Danielow.
Zrakoplovstvo: Eynac.
Lepe umetnosti: Delbis.
Pokojnine: Anterion.
Osvobodjene pokrajine: Dalbier.
Kolonije: Binet.

Sestava kabineta Painlevé je bila mogoča, ko so se socialisti izjavili, da bodo podpirali vlado Painlevé. Predlog socialistične desnice, da bi tudi socialisti vstopili v vlado, je socialistični kongres zavrgel. Socialisti so stavili svoje pogoje, ki jih je Painlevé sprejel. Predvsem so zahtevali, da se vodi politika, za katero se je izrekel narod dne 11. maja. Ko so se izjavili socialisti za vlado Painlevé, še niso bile premagane vse težkoče, ker je Briand zelo ugovarjal temu, da bi bil član vlade Caillaux. Svoje stališče je utemeljeval Briand s tem, da je Caillaux sicer za povišanje progresivnega davka, da pa je proti oddaji premoženja. Nato je povabil Painlevé Briand-a in Caillaux-a na skupno konferenco, na kateri je prišlo do popolnega soglasja.

Vlada levčarskega bloka je s tem zopet nastalirana. Politični krogi pa so mnenja, da ima vlada Painlevé-ja le prehodni značaj in da se bo v sledeči ostri borbi odločilo, če bo izšel kot končni zmagovalca Caillaux ali Briand. Udeležbo Caillaux-a smatra nacionalni blok kot skrajni izživ, ker ni še minulo poldrugo leto, ko je bil Caillaux zaprt kot veleizdajnik in defetist. Nacionalni blok ne bo opustil zato nobene prilike, da bi vrnil njemu tako zelo osvojevano vlado. Toda tudi levčarski blok je pripravljen na boj in v vladi Painlevé se nahajajo najsilnejše osebnosti leve. Zlasti silno bojna natura je Caillaux, po svoji parlamentarni spretnosti in briljantnem govorništvu slovi Briand, odličen je sloves generala Nolleta, ministra de Monzie-ja in drugih. Na obeh straneh so torej v boju najodličnejši možje in zato bo boj oster in nepopustljiv.

Paul Painlevé

je bil rojen dne 5. decembra 1863 v Parizu. Po poklicu je matematik in uživa kot tak svetovno ime. Ni samo član francoske akademije znanosti, temveč tudi odgovarjajočih institucij v Stockholmu, Upsali, Rimu in Bologni.

Ceprav je Painlevé dosel kot politik opetovano že najvišje časti, se mora vendar reči, da v politiki ni imel sreče. Vedno je bila njegova dolžnost, da je v skrajno kritičnih časih moral prevzeti odgovorno mesto in s svojimi imenom kriti napake drugih. Dasi odločen pacifist je moral žrtvovati svoje osebno prepričanje v korist Francije in prevzeti leta 1917. vojno ministrstvo. Nato je bil nekaj časa ministrski predsednik in sicer ravno v času, ko je bilo vse vojne najbolj sijo. Umakniti se je moral Clemenceau-u, ki je s trdo roko zatrl vsak odpor v notranjosti ter prišel francoski narod do skrajnega napora in s tem do zmage. Ko je zmagala 11. maja levičarji, bi moral postati Painlevé predsednik francoske republike. Toda senat je celotno volil Doumergue-a, ki je dobil 515 glasov proti 310 Painlevé-ja. Senatu je bil Painlevé preveč socialističen in zato ga je vrnil.

Tudi sedaj gre Painlevé v boj za druge. Njegova vlada je, kakor že omenjeno, le prehod za kabinet Caillaux, ki je pristna bojna natura.

Naj bo usoda Painlevéjevega kabineta dolgo ali kratkotrajna, na vsak način dokazuje to, da se v Franciji demokratični element zaveda svoje dolžnosti in da ne misli reaktivno prepuštili polja. Toda premagati mora velikanske težkoče in predvsem likvidirati žalostno finančno dedščino, ki jo je zapustil nacionalni blok in v tem je vsa ostrejša položaja za levico.

Vandervelde o belgijskih volitvah.

Dne 5. aprila je minulo ravno 40 let, odkar je bila ustanovljena belgijska delavska stranka. Bilo je veliko zadoščenje za nas socialdemokrate, da je praznovalo ta dan belgijsko delavstvo veliko volilno zmago.

Pomen zmage je razviden iz sledečih števk: V novi zbornici bo sedelo 79 socialistov mesto 68, 78 klerikalcev mesto 80, 22 liberalcev mesto 33, 7 frontistov mesto 4 in 2 komunisti, ki doslej niso imeli nobenega mandata.

Socialistična stranka je torej močnejša, kakor klerikalna, v katere vrstah sede sicer — mimogrede omenjeno — tudi 3 kršč. demokrate, ki so bili izvoljeni proti volji konservativcev.

Liberalci so bili v pravem pomenu besede decimirani. Konstatiramo to dejstvo, ne da bi se ravno posebno veselili nad njim. Iz našega stališča bi bilo bolj želeli, da bi se bil omajal klerikalni blok. Vemo, da se bodo koncentrirale vse moči buržuazije v konservativni stranki, in nimamo interesa, da bi to gibanje pospeševali.

Trenutno je sicer ta koncentracija centru-ma šele na vidiku. Socialistični stranki, katere akcijska zmožnost je vzvišena nad vsak dvom, stojita nasproti dve meščanski stranki, ki nista edini ter sta obvladani od različnih tendenc.

Pred volitvami je mnogo res demokratično mislečih liberalcev nasprotovalo liberalno-klerikalni koaliciji, najnaprednejši med njimi so prešli zaradi tega k nam. Toda tudi ostali so dejali, da ne bojo od kakem ministru, ki bi bilo podobno odstopajočemu Theunisovemu, ničesar vedeti.

Na drugi strani bi bilo napačno, ako bi kdo demneval, da ni za fasado klerikalne enotnosti nobenih interesnih in mišljenjskih konfliktov.

Kljub vsemu zija velik prepad med polfašistom Van Cauwelaertom, ki se nagiba k demokraciji ter vlado v občini s podporo socialistov. Dobro informiran član katoliške stranke mi je dejal pred volitvami: »Tudi ako eventualno dobimo absolutno večino, bomo navezani na pomoč liberalcev, ker z glasovi najmanj petnajstih klerikalnih poslancev ne moremo z gotovostjo računati.«

Toda veliko vprašanje je, če bodo mogli politiki meščanskega bloka vedno računati s pomočjo liberalcev.

Kmalu se bo pokazalo, pri čem da smo. Toda tudi do popolne razjasnitve te zadeve, prijememo sledeča dejstva:

1. Socialisti so pridobili v vseh volilnih okrajih. Klerikalci pa so si priborili samo eno okrožje.

2. Socialisti so pridobili na novo 132.000 glasov. Od 2. milijona oddanih glasov, so dobili približno 800.000. Liberalci so izgubili, klerikalci so tam, kjer so bili leta 1921, torej niso ničesar pridobili, dasi je medtem časom število volilcev zraslo.

3. Delavska stranka je pridobila tudi v dveh ali treh volilnih okrožjih (Bruselj, Liège, Charleroi), kjer je prišlo cepljenje od strani komunistov vsaj kolikor toliko do veljave. Komunisti so dobili 30.000 glasov ter bodo imeli 2 poslance.)

4. Najbolje smo odrezali v Bruslju, kjer je dobila delavska stranka sama več glasov, kakor vse druge stranke skupaj (v vsem 104.000 glasov, od teh 32.000 nanovo).

Tega uspeha niso mogli povzročiti samo delavski glasovi. Do tega je moglo priti samo vsled tega, ker je volilo mnogo nastavlencev, državnih uradnikov in intelektualcev socialistično, kar je bilo topot prvič opaziti kot množestven pojav. To je za nas novo dejstvo, ki pa je za bodočnost velikega pomena.

5. Jako velike važnosti je dejstvo, da obstoja v novi zbornici demokratična večina, ki se ji more prištetih poleg socialističnega bloka nekaj, že tudi redkosejanih liberalcev in kakih 20 krščanskih delavcev in demokratov. Vpraša se samo, če se bo ta večina prej ali slej same sebe zavedala, ali pa če bodo demokrate, ki so ostali pri meščanski stranki, zadovoljni s tem, da se ustvari vlada centruma. In ako se ustvari, če bo mogla biti trajna.

Odgovor na to vprašanje ne odvisi od nas, toda eno je gotovo: Časi vlade, ki se je opirala na podporo vseh strank so definitivno minili.

Vzroki javnega blaga, ki so to svoječasno opravičevali, ne eksistirajo danes več. Zopetne vzpostavitev normalnih razmer ni mogoče več zadržati in v parlamentarnem režimu je normalen položaj ta, da imamo večino in manjšino.

Naj si bo ta večina in manjšina taka ali drugačna, eno je že danes gotovo: da bo šla v vprašanjih zunanje politike roko v roki s tako francosko vlado, ki bo stremela za osiguranjem miru in medsebojnega zblizanja narodov.

DROBNE VESTI.

Sovjetski denar bo vsled sklepa italijanske vlade kotiral na italijanskih borzah.

Vsled zadnjega štrajka v Moravski Ostravi je bilo odpuščenih iz službe 12.000 rudarjev. To je edini »uspeh« komunistične hujkarije.

Amundsenova ekspedicijska je prispela z obema ladjama »Kobbe« in »Frau« na Spitz-bergo. Vreme je ugodno.

Rusko-madžarski trgovinski dogovor ne bo ratificiran, ker je sovjetska vlada proti maksimalnim ugodnostim za madžarsko blago.

Dohodki nemških železnic so znašali zadnjih 5 mesecev 1.688 milijonov zlatih mark, izdatki pa 1.855 milijonov. Med izdatke je vračunanih 200 milijonov mark, ki so bile izplačane na račun vojne odškodnine.

Nova korupcijska afera.

Ena prihodnjih števk Uradnega lista pri-nese imenovanja notarjev za Slovenijo. Takih gorostasnosti Slovenija še ni doživela. Kakor znano, sestavljata terno-predloge notarska zbornica in višje deželno sodišče. Ne more biti dvoma, da so ti predlogi popolno-ma stvarni ter da se predvsem ozirajo na kvalifikacijo prosilčev in na ancieniteto, to je na dobo njegove prakse. Ti predlogi so tem bolj točni in zanesljivi, ker imata tako zbornica kakor višje deželno sodišče priliko, poznati razmere od blizu ter presoditi kako-vost vsakega poedinega kompetenta. Samo-obsebi umevno je, da je pri terno-pred-logih izločena — strankarsko — politična kvalifikacija.

Pričakovana imenovanja pa gredo preko vseh teh terno-predlogov. Imenovanja so no-tarji, ki preskakujejo 15 do 20 prednikov. Odločilna je bila strankarsko-politična kva-lifikacija. Govori se, da so terno-predloge sestavljali trije mladi mladinski odvjetniki ljubljanski. Drug odlični član načelstva SDS z dežele pa je zagrozil, da odloži vsa »me-sta« in da potegne za seboj 90 volilcev, ako se za Ljubljano ne imenuje njegov sorodnik. In tako je imenovanje notarjev za Slovenijo prešlo v kompetenco ministrstva za šume in rube. Za Ljubljano je bil tako po svoji od-lični kvalifikaciji, kakor po svoji starosti na vrsti notar Horvat v Kamniku. Prezrt je za Ljubljano in prezrt je tudi za Celje po mlaj-sih in po manj odlično kvalificiranih kom-petentih. Nek sorodnik ministra dr. Žerjava je imenovan za notarja, pa čeprav ni bil niti v terno-predlogih predlagan. Ni nam znano, kakšne politične barve so prezrti kompetenti, vemo pa, da so našli milost samo najozji milijenci ter da so odleteli celo kompetenti, ki so bili doslej izraziti demokrate. Imenova-nja so torej unikum in prevračajo vse tradi-cionalne običaje ob imenovanju notarjev. Mladini so si s tem napisali nov list v svoj album korupcije.

Politične vesti.

— Preorientacija radičevcev in Samostojna kmetijska stranka. Zadnji »Kmetijski list« govori o tem na treh mestih. V uvodniku »Radičevci in zemljoradniki« konstatira »Kmetijski list«, da je že od nekdaj bilo med obema strankama veliko skupnih programatičnih točk. Vršila so se zato že opeto-vano pogajanja za skupno delo in če niso pogajanja uspela, je bila to samo krivda ra-dičevcev. Ker so se sedaj radičevci izjavili za spremembo svoje politike baš v onih toč-kah, ki so jih ločile od zemljoradnikov, zato je danes za zemljoradnike ne samo mogoče, temveč tudi koristno, da ponove pogajanja z radičevci. Ker jasno je, da je v zvezi z ra-dičevci danes vsekakor najbolj »mogoče« uspešno zastopati koristi podeželskega ljud-sva. Poleg tega ostanejo radičevci tudi v bodoče glavni borec proti klerikalizmu, proti centralizmu, proti nasilstvu od strani vladajo-čih strank in proti kapitalističnemu izkoriš-čanju delovnega ljudstva. A kar je še po-sebno važno: oni hočejo voditi tudi neizpro-sen boj proti gospodarskemu izkoriščanju prečanov in so odločno za sporazum med plemeni. Vse te zahteve pa so tudi zahteve zemljoradnikov in zato ni s programatičnega stališča nobene zapreke za skupno akcijo s radičevci. Vse to pa velja seveda le pod po-gojem, da radičevci iskreno mislijo končati s svojo abstinenčno politiko. — V drugem članku »Temelj za sporazum« piše nek do-pisnik, da je SKS pripravljena sodelovati z drugimi političnimi skupinami. Sodelovanje pa je mogoče le pod pogojem, da se spoštuje program SKS, ki je njen temelj in da se v nobenem oziru ne vodi politike, ki bi bila na škodo kmetiskemu ljudstvu, pač pa so od sodelovanja izključeni klerikalci. — V notici »Konsolidacija kmetijskega pokreta« pa kon-statira »Kmetijski list«, da je tudi »Slovenski republikanec« izjavil, da je mogoč skupen nastop. — Kakor vidimo, se SKS resno pri-pravlja, da se kmetijski pokret v Sloveniji konsolidira. Nas more to samo veseliti, ker nobenega dvoma ni, da bo ves narod napre-doval, če bo dosežena konsolidacija kmet-skega pokreta. Zato beležimo izvajanja »Kmetijskega lista« z zadoščenjem. Zlasti pa pozdravljamo trezno in prevdarno sodbo »Kmetijskega lista« z ozirom na preorienta-cijo radičevcev. Če bi naši mladinski in kler-ikalni listi le približno tako jasno sodili, bi bilo slovenski javnosti prihranjeno, da je o sedanjih politični situaciji tako mizerno in-formirana. Ravno z ozirom na trezno pisavo »Kmetijskega lista« pa ponavljamo še en-krat, da je SKS poklicana, da postane duša res napredne opozicije.

— Seljaška misel. Tako se imenuje gla-silo, ki ga je prišel izdati član vodstva HRSS, Krančelič, ki je nezadovoljen s pre-orientacijo radičevcev. Krančelič je po pre-pričanju socialist in ima še sedaj zveze s ko-munisti, zato se ni čuditi, če skuša sejati v vrstah radičevcev nezadovoljnost. Dosedaj pa njegova prizadevanja niso rodila uspehov.

— Chamberlain odločno zavrača nemško gonjo o srbski vojni krivdi. V odgovoru na interpelacijo člana delavske stranke, če bo angleška vlada pridružila znani članek »Lju-be Jovanovića« že zbranim 7860 dokumentom o vzrokih nastanka svetovne vojne, je dejal Chamberlain odločno: Ne, gospodi! Ne more se priklopiti zbirki dokumentov članek, ki je bil objavljen deset let kasneje kot osebni spomin, ker je njegova historična vrednost sumljiva. Sicer pa odgovornost za vojno ne zavisi od atentata samega, temveč od načina, kako sta Avstrija in Nemčija ta zločin izko-ristili za povzročitev svetovne vojne. — Z odgovorom Chamberlaina je popolnoma udu-šena nemška kampanja in mi beležimo iz-javo Chamberlaina z zahvalo.

— Kabinet Vandervelde. Belgijski sociali-sti nikakor nečejo slediti primeru Mas De-nalda, ki je stvoril samodelavsko vlado, pa čeprav ni imel v parlamentu večine. Belgijski socialisti se dobro zavedajo, da bi bili v takem slučaju popolnoma odvisni od mi-losti drugih strank in zato skušajo pridobiti manjše skupine za vstop v njihovo vlado. Tako se pogaja Vandervelde s flamci in z voditelji demokratske ter liberalne stranke. Ker manjka socialistom v parlamentu same 16, v senatu pa 18 glasov do večine, je ver-jetno, da bodo imela prizadevanja Vander-velda uspeh.

— Gospodarski krogi proti Hindenburgu-ovi kandidaturi. Zastopniki velikih nemških gospodarskih podjetij so se obrnili na Hin-denburga in ga z ozirom na zunanje politične položaj zaprosili, da prekliče svojo kandida-turo. Hindenburg je to odklonil. Če bi Hin-denburg svojo kandidacijo preklkal, potem bi bili desničarji brez kandidata, ker je bil 16. april zadnji dan za prijavo kandidature. — »Vorwärts« nadaljuje s svojo kampanjo proti Hindenburgu in objavlja pismo Hin-denburga iz leta 1921. V tem pismu zaga-tavlja Hindenburg Wilhelmu II. svojo ne-omajno zvestobo in globoko obžaluje, da ni na čelu Nemčije Wilhelm. — Res, lep kan-didat za predsednika republike.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 18. aprila: Lizistrata. Red A.
Nedelja, 19. aprila: Vdova Rošinka. Izven.
Ponedeljek, 20. aprila: Misel. Red D.

Opera:

Začetek ob pol 20. uri.

Sobota, 18. aprila: Boheme. Gostuje g. Maja de Strozzi iz Zagreba. Red B.
Nedelja, 19. aprila: Cavalleria rusticana. V vodnjaku. Ljudska predstava pri značajnih cenah. Izven.

Razprave II. Znanstveno društvo v Ljubljani je izdalo pravkar drugi letnik svojih »Razprav«, ki prinašajo na 377 straneh sledeče sestavke: 1. N. Radojčić: Rankeova nova koncepcija srpske istorije; 2. K. Ostřil: Baltoslovanska metatonijska; 3. I. Prijatelj: Levstikov politični list »Napredek«; 4. R. Nah-tigal: Starocerkvenoslovanski evhologij; 5. M. Kes: Ljubljanski rokopis Lathenove »Ecloga de moralibus Job«; 6. Fr. Ramovš: Praslovensko kaseg »Edling«; 7. A. Ba-jec: »Filius regie« en roman. — »Razprave« se prodajajo v vseh knjigarnah; en izvod stane 200 dinarjev.

Gospodarstvo.

OBDAČENJE V RAZNIH DRŽAVAH.

Po statistiki, ki jo je objavil angleški za-kladni minister, je plačeval dne 1. aprila davkoplačevalci v posameznih državah dav-kov:

v letih	v An-gliji		Fran-ciji		Ita-liji		Ame-riki	
	fun.	p.	fr.	fr.	lir.	lir.	dol.	dol.
1913-1914	3	11	4	84,5	53,8	53,8	6,3	6,3
1919-1920	21	14	5	221,1	179,3	179,3	53,8	53,8
1920-1921	22	0	8	393,2	243,7	243,7	45,2	45,2
1921-1922	18	1	10	426,9	313,9	313,9	32,5	32,5
1922-1923	17	8	1	467,7	327,7	327,7	28,6	28,6
1923-1924	16	1	10	522,7	373,2	373,2	29,7	29,7
1924-1925	15	7	2	676,1	341,7	341,7	26,8	26,8

V Nemčiji je znašalo obdačenje v letu 1913 31,3 zlatih mark na osebo, po proračunu za leto 1925 se je povišala ta svota na 83,9 zla-tih mark, docim je znašala po davčnih do-hodkih dejansko 105,1 zlatih mark.

Ljubljanska borza 18. aprila.

Vrednote: 7% invest. pos. iz l. 1921, den. 60, bl. 62½; 4½% Kranjsko dež. pos. iz l. 1917, bl. 22; Loterijska 2½% drž. renta za vojno škodo, den. 159,50, bl. 160,50; Celjska posejilnica d. d., Celje, den. 210, bl. 212; Ljublj. kredit. banka, Ljubljana, den. 217; Merkantila banka, Kočevje, den. 110, bl. 126; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 826, bl. 830; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 190, bl. 200; Strojne tov. in liv. d. d., Ljubljana, bl. 134; Trbovelj. prem. dr., Ljubljana, den. 390, bl. 400; Združene papir-nice Vevče, Goricanje in Medvede d. d., Ljubljana, den. 100, bl. 108; »Nihage«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, bl. 50; »Stavbna druž-ba« d. d. Ljubljana, den. 263, bl. 280.

Produkti: Jelovi hlodi od 25 cm prem. na-prej, 4 m dolž., fco nakl. post., den. 250; Trami monte, od 4/4, 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, fco meja, bl. 890; Cerovi krliji, od 2 m dolž., od 25 cm prem. naprej, fco nakl. post., 6 vag., den. 18, bl. 18; Bukovo oglje, dvakrat vilano eksportno blago, fco meja, 1 vag., den. 118, bl. 118; Bukova drva, suha, 1 m dolž., cepani-ce, fco meja, den. 25; Smrekovi hlodi, od 25 cm, 4 m dolž., fco nakl. post., 4 vag., den. 240, bl. 240; Pšenica Rosafé, par. Ljubljana, den. 455; Pšenica avstralska, par. Postojna, bl. 450; Otrubi pšenični, debeli, par. Ljublja-na, bl. 225; Otrubi pšen. drobni, juta vreče, par. Ljubljana, bl. 192,50; Koruza zobata, fco Ljubljana, bl. 215; Koruza medijumska, par. Ljubljana, bl. 236; Koruza šinkvanta, par. Ljubljana, bl. 235; Krompir jedilni, ru-men, fco Spilje tranz., den. 130; Fižol beli, par. slavonska postaja, den. 275, bl. 300; Buč-ne peške, neresetane, rinfusa, fco slavonska postaja, bl. 420.

Inozemske borze.

Curih, 17. aprila. Predborza: Beograd 8,92, Pariz 27, Praga 15,95, Sofija 3,75, Newyork 517,50, London 24,765, Milan 21,25, Berlin 1,233, Dunaj 0,007285.

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje poštinih uradnikov.** Odlikovani so: z redom sv. Save 4. vrste šef tehničnega oddelka v ministristvu inž. Ernest Lavrenčič ter pomočnik oblasnega poštnega ravnateljstva v Ljubljani inž. Marij Osana. Z redom sv. Save 5. vrste upravnik pošte Josip Kurent. Z zlato medaljo za vestno službovanje uradnik: Josip Vrtovec, Matilda Jak, Karolina Pfajfer, Alojzij Biber, Roman Vasič, Marija Cirer, Ludvik Fajgelj, Fran Zupančič, Matko Kumer, Anton Murnik, Roza Korošec, Anton Boc, Dragotin Mlakar, Ana Job, Alfonz Ravnihar, Pavel Andres, Jakob Čuš, Maki Košir, Ivan Hank, Josip Brand, Oskar Rupert in Ivan Rozman. S srebrno medaljo za vestno službovanje uradniki: Anton Perko, Leopold Markelj, Franc Celhar, Ivan Kristan, Fran Lužar in Fran Lokj ter nadziralci prog Fran Muser, Andrej Pristov in Fran Zajc.

— **Za nove pravne člane znanstvenega društva v Ljubljani** so izbrani: dr. Aleksandar Belić, profesor na univerzi v Beogradu; dr. Avgust Mušič in dr. Petar Skok, profesorja na univerzi v Zagrebu; dr. Nikola Radojčić in dr. Karel Ostir, profesorja na univerzi v Ljubljani.

— **Radiokonferenca vseh evropskih držav.** Iz Zeneve poročajo: Komite, ki ga je vpostavila tranzitna komisija za radiotelegrafična vprašanja je končal v sredo svoja dela. Prišel je do prepiranja, da bi bilo želeto, da se skliče za leto 1926 radiotelegrafična konferenca vseh, ali vsaj večine evropskih držav.

— **Talar za sodnike.** Po novem zakonu bodo morali nositi vsi sodniki pri izvrševanju službe talar. Kako bo izdelan, določi minister za pravosodje. Talarje nabavi država.

— **Kochevje pripušeno k mednarodnemu telefonskemu prometu.** Dne 20. t. m. se odpravi mednarodni telefonski promet med Kochevjem in centralami Trst, Gorica, Udine in Reka. Pripušene znašajo za pogovore 8 minut: z Trstom 25.50 Din, z Gorico 25.50, z Udine 30, z Reko pa 18 Din. Za navadne pozivnice bo plačati samo polovično pristojbino.

— **Brzojavna pristojbina za Rusijo** znaša po najnovejši odredbi poštne ministristva 7.95 Din za besedo.

— **Ljudska higijenska šola.** Prvi tečaj ljudske higijenske šole v Ljubljani bo odprt v sredo dne 22. t. m. ob 6. uri zvečer v risalnici drž. višje realke v Ljubljani, I. nadstropje. Predavanja se bodo vršila vsakoponedeljek od 7. do 9. ure, vsako sredo in petek pa od

6. do 8. ure do 25. maja t. l. Oni, ki hočejo obiskovati ta tečaj kot redni slušalci ali hospitanti, naj se še pravočasno javijo v higijenski zavod v Ljubljani, splošna bolnica. V kolikor bo pripuščen prostor, lahko pridejo na posamezna predavanja tudi gostje. — Redni udeleženci in hospitanti dobe urnik pri otvoritvi.

— **H kongresu drž. nameščenec.** Prejeli smo: Osrednja Zveza javnih nameščenec in upokojencev priredi v torek dne 21. aprila skupen izlet vseh udeležencev kongresa državnih nameščenec v Ljubljani ter njihovih svojcev na Bled. Za ta izlet se izdajo nastopna navodila: 1. Prijave: Kdor se hoče udeležiti tega izleta, naj se prijavi izletnemu odboru, ki bo posloval na Glavni skupščini »Savez« v nedeljo dne 19. aprila od 8. do 12. dopoldne pri vstopu v dvorano društva Kazino, Kongresni trg, I. nadst., levo. Ministrstvo saobračaja je dovolilo za udeležence izleta četrtinsko vožnjo. Znižana voznina iz Ljubljane na Bled in nazaj stane 14 Din. Kdor se prijavi izletnemu odboru za izlet na Bled, prejme od članov tega odbora, ako je še nima, legitimacijo, na podlagi katere si sam omisli polovično vožnjo karto do Bleda, ki velja za vožnjo tja in nazaj. Za to opozarjamo izletnike, naj na postaji Bled, odnosno Dobrava ne oddajo svojih vožnih listkov, temveč naj jih hranijo za povratek. 2. Spored izleta samega je: Odhod na Bled iz Ljubljane, glavni kolodvor v torek dne 21. aprila ob 6.40. Prihod na Bled ob 9.36. Od tod ob lepem vremenu vožnja po jezeru do otoka in k Zdraviliškemu domu. Ako se prijavi za izlet v Vintgar več kot 10 udeležencev, se vrši ta izlet iz postaje Blejska Dobrava, seveda le ob lepem vremenu. Dohod teh izletnikov na Bled ob 13. uri. Ob 13.30 skupen obed v Zdraviliškem domu. (Menu a 30 Din). Po obedu prosta zabava. Odhod s kolodvora Bled ob 19. uri, prihod v Ljubljano, glavni kolodvor ob 21.50. Vožni listki se dobijo tako na glavnem kolodvoru, kakor v pisarni »Putnik« (Palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta št. 3). — V Lesah ne izstopi nihče. — S to objavo, po kateri naj se ravna vsak izletnik, se priprave za izlet zaključijo.

— **Oddaja košnje.** Mestna občina Ljubljanska bo oddala potom prostovoljne javne dražbe košnje mestnih potov in štrardonov ter nekaterih mestnih travnikov v Trnovskem, Karlovškem in Poljanskem predmestju. Dražba te košnje se bo pa vršila: 1. v nedeljo 19. t. m. ob 3. popoldne v šoli na Barju, 2. v sredo 22. t. m. ob 9. dopoldne na Ljub-

ljanskem Gradu, 3. v petek 24. t. m. ob 9. dopoldne pri mitnici na Opekarski cesti. Zdravitelj bodo morali odpadajočo zakupnino za leto 1925 s pristojbinami vred poravnati takoj po končani dražbi. Seznam teh mestnih travnikov, potov in štrardonov je interesentom na vpogled v mestnem gospodarskem uradu med običajnimi uradnimi urami.

— **Ljubljanski Sokol.** (Narodni dom), opozarja svoje članstvo, da predava danes ob 9. uri v novi društveni čitalnici v Narodnem domu br. Leo Štukelj iz Novega mesta o svojem lanskem potovanju na Finsko. Zdravo! — Odbor.

— **Rodbinska tragedija v Litiji.** Predvečernjim dopoldne ob 10. uri se je odigrala v Litiji krvava rodbinska drama: Gostilničar Stane Lap je ustrelil konjskega trgovca Andreja Turka ter ga smrtno nevarno ranil. Stvar se je odigrala v Lapovi zajutrkovalnici. Lap je pristopil nenadoma k Turku ter ga vprašal: »Ti, kaj je res, da si ti moje ženo posilil?« Turk je odgovoril: »Ali si neumen?« Lap je repliral: »Meni je to sama žena povedala!« in potegnil je browning ter oddal iz bližine dveh metrov na Turka več strelcev. En strel je šel Turku skozi jetra in želodec, drugi skozi jetra, tretji pa tangencialno skozi prsa. Turka so prepeljali v državno bolnico v Ljubljani ter je malo upanja, da okreva. Kolikor je doslej dognano, je povzročila krvavo dramo Turkova — prevelika zgovornost. Turk je rad renomiral, in govoril je stvari, ki jih je, ko je bil po incidentu zaslišan od sodne komisije, odločno označil kot neresnične. Njegova renomaža je prišla Lapu na ušesa, Lap je postal hudo ljubosumen, in zgodilo se je, kar se je zgodilo. Ob prihodnjem porotnem zasedanju bomo čuli vse podrobnosti. Turk je včeraj ob 11. uri umrl.

— **Vodnik po Sloveniji.** Vljudo prosim vse znane in neznanne mi rodoljube po mestih in po deželi, ki bi hoteli kaj prispevati pri izpopolnjevanju mojih vodnikov Slovenija (Vodič kroz Jugoslov. alpe 1922) in Pohorje (1925), da mi blagovolite vpslati svoje naslove. Vsak sotrudičnik prejme potem po 1 list iz omenjenih vodnikov za dotični kraj ali izlet, ki ga dobro pozna in 1 tiskano navodilo, kako naj se popravlja, da bo vse delo enotno in pravilno popravljeno ter bodo vodniki v novih izdajah vsestransko izpopolnjeni v splošno korist vseh potnikov. — Rud. Badjura, Ljubljana, Marmontova ulica 18.

— **Senzacionalna afera v New Yorku.** Na inicijativo poslanika Houghtena je bil aretovan v New Yorku odvetnik N. Chadsey, bivši sekretar guvernerja Sulzerja, ker je grozil Houghtenu z objavo privatnih pism. Sulzer je bil pred vojno suspendiran od gu-

vernerekega mesta radi nepoštenosti, Chadsey pa je bilo prepovedano radi zadrževanja za njegove kliente obremenjenih pism pred vojno izvrševanje sodne prakse. Poslanik Houghten je bil, kakor znano, dose-daj poslanik v Berlinu, ter nastopi v kratkem službo poslanika v Londonu.

Ljubljana.

— **Zatvoritev cestišča v Lattermanovem drevoredu.** Vslad slavnostne otvoritve vaje-niške razstave bo v nedeljo 26. aprila 1925 med 7. jutraj in 6. zvečer zatvorjeno cestišče v Lattermanovem drevoredu med vele-sejmskimi prostori proti Celovski cesti.

— **Jurjevanje.** V nedeljo 3. maja se vrši na ljubljanskem gradu običajno »Jurjevanje«. Za ta, res narodni praznik se vrše obširne priprave, ki so v polnem teku. Točila se bodo najboljša pristna vina in bodo na razpolago vsakovrstni okusni prigrizki, kakor: žunka, kranjske klobase, sir itd. Da nam ne bo dolgčas, bosta skrbeli kar dve prvovrstni kom-pletini godbi. Poleg tega se pripravljajo še marsikaj izrednega, kar pa danes še ne smemo izdati. Torej rodoljubi iz mesta in okoli-ce, na svidenje v nedeljo 3. maja na ljubljanskem gradu!

— **Vlomilska trojica.** Franc Jarc, Rudolf Virant in Matko Razberger, o kateri smo vče-raj poročali, da je prišla končno enkrat pod ključ, je priznala dosedaj sledeče vlo-mo, ki so jih izvršili zlikovci deloma skupno, delo-ma posamezno: Vlom v bufet na Gradu, v trafiklo Kranje na Prulah, v pekarijo Spolar na Poljanski cesti, v gostilno Olup na Starem trgu, v trafiklo Kveder na Poljanski cesti in v trgovino Krivic v Frančiškanski ulici. Vlo-milci pravijo, da drugzga nimajo na vesti, pa pa so činično izjavili, da so nameravali vlo-miti v najkrajšem času še v več drugih trgo-vin. Zaslišanje mladih vlomilcev je bilo sprva zelo naporno. Vodil ga je spretno in uspešno policijski koncipist g. Polc.

— **Pobalinstvo ponočnjakov.** Ponočnjaki so izruvali na Trnovskem pristanu pred Nagla-sovo tovarno za pohištvo tri kamenite stebre cestne ograje. Povzročena škoda znaša 300 di-narjev. Na Turjaškem trgu so razbili šip tvr-dke »Danica«.

— **Smrdljiva afera.** Na vrtu neke hiše v Linhartovi ulici sta namlatila Barbara Konče in njen sin Cene prav pošteno z gnojnicami vi-lami Franco Vrankar, ki je vozila na svoj vrt gnoj. Vrgla sta jo za nameček še parkrat v gnojnico. Vrankarjeva Franca je dobila pri tem precej težke poškodbe, radi česar se bosta morala Barbara in Cene Konče ang-o-varjati pred sodiščem.

— **Razsvetljiva Nunske ulice** je v zadnjem času zelo pomanjkljiva. Abstrahiramo od dej-

REMINGTON

NOVI MODEL 12

Kako sodijo merodajni faktorji:

Tvrdba

Franc Bar

Ljubljana.

Med pisalnimi stroji, nabavljenimi pri Vaši tvrdki, se posebno odlikujejo »REMINGTON Mod. 12«, tečejo lahko, gladko in brez ropota. Akoravno pišejo na njih v šoli začetniki vsak dan po 4 ure, ni bilo pritožbe. Pisalni stroji »REMINGTON Mod. 12« se odlikujejo kot izvršni pisalni stroji. Ravnateljstvo ta stroj toplo priporoča.

Ravnateljstvo državne trgovske šole v Ljubljani.

V Ljubljani 18. decembra 1924.

D. L. L. Böhm s. r.

Izključno zastopstvo:

FRANC BAR, pisalni stroji Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 5. Telefon štev. 407.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Dolgo že ni bil več otrok, postal je močan dečko. Nikdo ga ni več skrbno varoval; takega varstva ni več potreboval. Kala je bila mrtva in tudi Tublat je bil mrtev. Čeprav je s Kalo umrl edini stvar, ki ga je ljubil, je ostalo po Tublatovi smrti še dovolj sovražnikov. Niso ga črtili zato, ker bi bil krvooločnejši in bolj divji, kot oni, vsaj je bil včasih sočuten, česar oni niso poznali. To, kar mu je pri neprijateljih nakopalo sovraštvo, je bila lastnost, ki je sami niso imeli in ki je niso razumeli: človeški smisel za humor. Pri Tarzanu je bil morda malo premočan, kazal se je včasih v grobih in hudih šalah pri prijateljih in v svojeglavnem nadlegovanju sovražnikov.

A nobena teh lastnosti ni bila kriva sovražstva čarovnika Bukawala, ki je prebival daleč severno od Mbongine vasi v jami med dvema gričema. Bukawai je bil ljubosumen na Tarzana in za las je manjkalo, da ga ni uničil. Mesece in mesece je pa-sel Bukawai svoje sovraštvo, kajti maščevanje je bilo nedosegljivo, ker je Tarzan mnogo milj daleč lovil po džungli. Samo enkrat je videl črni čarovnik be-lega boga — tako so ga navadno imenovali črnici — takrat, ko mu je odjedel masten zasluzek. Pri tej priliki ga je Tarzan razkrinkal kot lažnjivca in sle-parja in dokazal, da je njegova medicina ničvredna. Vsega tega ni mogel Bukawai nikoli odpustiti, če-prav ni upal, da se bo kdaj mogel maščevati. Toda čisto nepričakovano se je nudila prilika. Tarzan je

lovil daleč gori na severu. Navadil se je v zreli dobi, da se je na večdnevni lov popolnoma odločil od svojega plemena. Kot otrok se je zabaval z dega-njem in igranjem. A medtem so postali opičji tova-riši pusti, mračni samci ali pa razdražljive, neza-upne matere, ki so ljubosumno varovale svoje ne-bogljence. Zato je bila kmalu Tarzanu lastna pamei ljubša spremljevalka, kot vse opice Keršakovega plemena.

Onega dne se je nebo počasi oblačilo. Od vetra razbičani oblaki so leteli nizko nad vrhovi dreves. Tarzana so spominjali na beg antilop pred skokom lačnega leva. Čeprav so oblaki tako hitro bežali, je vladala v gozdu še grobna tišina. Še list se ni ganil, — globok, mrtev, grozen molk je vladal. Še celo mrčes je bil v slutnji miren, velike živali so molčale.

Preko vsega se je razlivala bolestno, medlo ru-mena luč, pod katero so se podili raztrgani oblaki. Tarzan je že večkrat doživel tako razpoloženje, a nikoli ni mogel zatreti čudnega občutka. Strahu ni poznal, a z ozirom na strašne, neizmerne sile, ki jih je razvila narava, se je zdel sam sebi majhen, zelo majhen in samotnen.

Sedaj je zaslišal v daljavi slabotno škrtanje. Levi iščejo svoj plen, si je dejal ter pogledal še enkrat na leteče oblake. Škrtanje je naraslo v mo-čan glas. Prihajajo, je dejal Tarzan in poiskal za-vetje v gostem drevesu. Nenadoma so se upognili vsi vrhovi obenem, kot bi bog položil svojo dlan na-nje. Mimo gredo, je zašepetal Tarzan. Levi gredo mimo. Potem je udarila bleščeča strela, sledil ji je

glušč grom. Levi so naskočili, je klical Tarzan, in sedaj tulijo nad telesi svojih žrtev.

Drevje se je sedaj divje upogibalo na vse strani, prav demoničen vihar je brez usmiljenja bičal džun-glo. Vmes je začel padati dež — ne kot na severu, ampak v obliki nenadne, dušeče, slepeče plohe. Kri-žrtev, je pomislil Tarzan in se stisnil bližje k deblu drevesa, pod katerim je vedril.

Ko je izbruhnil vihar, se je nahajal Tarzan na kraju džunglie in je opazil v mali oddaljenosti dva griča, a sedaj ni videl ničesar več. Zabaval se je s tem, da je stopal v naliiv, iskal griča in si predstav-ljal, da ju je ploha izmila. Vedel je pa, da bo dež kmalu ponehal, da bo zopet sijalo solnce in da bo vse, kot poprej, le okleščene veje in listje na ležale na tleh, sem pa tje tudi kak star, preperel patrijarh, da bo gnojil zemljo, na kateri je sam rasel morda cela stoletja. Moč viharja in sila plohe sta lomila veje in trgala liste, ki so frfotali po zraku. Trhlo deblo se je zamajalo in tresčilo par korakov dalje na tla. A Tarzana so varovale močne veje mladega or-jaka, pod katerimi je v svoji slutnji iskal zavetja. Samo ena nevarnost mu je pretila in ta ni bila po-sebno verjetna. Prav ta pa ga je doletela. Naenkrat je tresčilo v drevo; ko je dež pojenjal in je zopet posijalo solnce, je ležal Tarzan po dolgem, kot je bil padel, med treskami mladega orjaka, z obrazom na zemlji.

Bukawai je prišel po nevihti iz svoje jame, po-stal na vstopu in ogledoval krajino. Imel je le še eno oko, a da jih je imel cel ducat, ne bi videl lepote mokre, oživljene džunglie.

Prispevajo za fiskalni sklad "NARODNA DNEVNIKA"

sva, da je bila ta zakotna ulica, kakor bi vedela povedati policijska kronika, že dosti krat pozorišče seksualnih afer, ki ne spadajo na ulico, tako, da so imeli službujoči možje postaviti včasih že nalog, da ji posveto svojo posebno pozornost. Pač pa bi bilo že z oziranjem na to, da je srečati v tej samotni ulici vedno kaknega nadležnega pijanca, dobro, da bi brlelo tam malo več luči. Ne samo, da jih je sploh premalo instaliranih — niti te, kaj jih je, ne gore redno.

Ugoden nakup

Vsakevrsnih oblačil lastnega izdelka v razni kakovosti za gospode, dečke in otroke Vam nudi edino Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie, Ljubljana. — Prepričajte se o niskih cenah ter si ogledite bogato zalogo na Krjavčevi cesti 2 (nasproti Dramskega gledališča v neposredni bližini Nunske cerkve).

Jack London:

(62)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

— Sedaj pa tiho — ga je posvaril Sheldon. — Zapreti usta in molčati. — Jaz nič bati se — je odgovoril sin poglavarja in s to drznostjo ošivno povzdignil svoj pogled v oči tovarišev. — Za to noč ga zapreti — je dejal Sheldon Kwaqueu. — Ko izide solnce, pošljite tega moža in pet drugih tovarišev sekati travo. Razumete? — Kwaque se je zarejal. — Jaz razumem — je dejal. — Sekati travo — v travi je ngari - ngari,* na mojo besedo! — Ta le Gogoomy nam bo delal še neprimliko — je dejal Sheldon Joani, ko so pazniki odpeljali svoje čete na delo. — Pazite se pred njim in bodite oprezní, kadar jezditelje.

* Ngari - ngari — dobesečno »praskati - praskati. — Pri rezanju trave povzroči vsak dotik zastrupljenje, ki sicer ni nevarno, toda zelo neprijetno.

sami po plantažah. Izguba teh Winchestrov in vsega streljiva ga je mnogo bolj razburila kot vsa klobuta. Dečko je zrel za vsako lo-povščino.

XXII.

Gogoomy obračuna s Kwaque-jem.

— Rada bi vedela, kaj se je zgodilo s Tudorjem. Dva meseca sta že minila, odkar je izginil v pragozdu, in od trenutka, ko je zapustil Bino, nismo čuli še ničesar o njem.

Joana Lacklandova je sedela na konju ob bregu Balesune, kjer je bila posejana koruza, in Sheldon, ki je bil prišel peš od doma, se je naslanjal ob bok njenega konja.

— Da, dolgo je že, odkar nismo prejeli nikake vesti od njega — je dejal in je bistro gledal izpod okrajev svojega klobuka, hoteč ugotoviti, če se boji za pustolovskega zlatokopa — »toda Tudor se bo že dobro izrezal. Pri svojem odhodu je storil nekaj, česar niti od njega niti od koga drugega ne bi bil pričakoval — pregovoril je namreč Charleya iz Bina, da je šel z njim. Stavim, da še noben črnek iz Bina ni šel tako daleč, ne da bi ga pojedli. Kar se pa Tudorja tiče —

— Poglejte, pogledajte! je vzkliknila Joana — potihoma ter pokazala na levi tok ozke reke,

šment, po vodi navzdolK, — njez, X l, omea kjer se je dal krokodil kot klada odnošati po vodi navzdol. Šment — če bi imela puško.

Krokodil se je potopil in izginil; pustivši na onem mestu vodo nekoliko razburkano.

— Danes je prišel neki mož iz Bina k meni — po zdravila — je omenil Sheldon. — Morda je baš ta le žival povzročila potrebo.

Okrog dvanajst žena iz Bina je bilo ob reki in ena od njih je stopila na velikega krokodila. Bilo je to kraj vode. Krokodil jo je podrl in jo zgrabil za nogo. Vse ostale žene pa so jo prijele in so vlekle. V ognju te borbe je izgubila to nogo, tik pod kolenom, kakor je pravil. Dal sem mu precej antiseptičnih sredstev. Mislim, da bo okrevala.

— Fej — to so gnusne živali! — se je zgrozila Joana. — Kako jih sovražim! Kako jih sovražim!

— In vendar se hodite potapljati med so-me! — jo je pokaral Sheldon.

— Somi se zadovolje z ribami; dokler jih imajo dovolj, niso nevarni. Če pa so lačni, potem pa seveda tudi koljejo.

Sheldon se je stresel vprito hipne predstave, ki mu je naslikala njeno krasno meso med ostrimi zobmi v somovem gobcu.

— Vendar bi mi bilo ljubo, če tega ne bi

počeli — je rekel počasi. — Saj morate priznati, da je to početje zelo nevarno. —

Saj baš zato je igra zabavna, je vzkliknila. — Obrobjena in plitva opazka, da mu ni de-tega, če jo izgubi, mu je silila na jezik, toda zadržal se je in je ni izustil. Prišel je namreč do zaključka, da je ne sme karati za vanko malenkost, in da bi ravnal zelo napačno, če bi jo neprestano in ob vsaki priliki opominjal na svoja čustva.

— Nekateri so za pesmi, drugi za življenje, tretji pa za somov želodec — se je zasmejal trpko in dostavil: Vendar bi rad znal tako dobro plavati kot on. Morda izvira odtod ona samozavest, ki jo imate.

— Veste, včasih se mi dozdeva, da bi bilo kar lepo, poročiti se z možem, ki bi bil tak. kakoršen postajate vi zadnje čase — je nenkrat in nepričakovano preskočila na drug predmet, kakor je v njegovo iznenadenje običajela storiti. — Mislim, da bi se vas dalo izvežbati za prav dobrega soproga — sicer ne za enega od onih, ki vladajo, pač pa za moža one vrste, ki svojo ženo po pravici spoštuje in jo smatra za sebi enakovredno in svobodno bitje. Da veste, zdi se mi, da se boljšate. —

(Dalje prihodnjič.)

Josip Petelinc, Ljubljana

Na velikem (bila Prosenova spoznanja) ob vodi Na malo!

Priloge potrebščine za življenje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, plezanine, lepše robce, ščetine, skrinje, toaletno blago. Telefon 915

MODNI SALON

MINKA HORVAT, Ljubljana

STARI TRG ŠTEV. 21

ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slamnike in klobuke. — Žalni klobuki vedno v zalogi Popravila se sprejemajo.

„Splošna knjižnica“

nudi sledeče najnovejše zvezke:

D. Feigl: Domače živali, humorističen spis, 72 strani, brošura	Din 10'— vez. Din 15'—
H. Murger: La Bohème roman, 402 strani,	„ 35'— „ 42'—
A. Remec: Magda, tragedija, 85 strani,	„ 14'— „ 20'—
Dr. F. Göstl: Misterij duše, poljudni pregled psihijatrije, 276 strani,	„ 35'— „ 42'—
Dr. A. Gosar: Socijalna ekonomija, 300 strani	„ 85'— „ 95'—
T. Zielinski: Antični in moderni svet, 101 strani	„ 36'— „ 45'—

NAROČILA SPREJEMA:

ZVEZNA KNJIGARNA, Ljubljana, Marijin trg št. 8

S. A. Frigoriferi Triestini

Telefono 30-11 TRIESTE Telefono 30-11

Via Ugo Foscolo No 5.

Tovarna za umetni led.

Celice za hranjenje zmrzlega mesa, hladilnice za meso, salame, sir in različna živila.

Pojasnila daje ravnateljstvo.

MALI OGLASI

Ena oglasom do 20 besed Din 3'—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Službo išče

akademsko naobražen 25leten go-spod v industriji, trgovini ali dru-gem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Delo«.

Zastopstvo

kake dobre firme, za Ljubljano in okolico išče trgovsko verziran redu-ciran bančni uradnik. Cenj. ponudbe z navedbo pogojev na upravo lista pod »Agilenc«.

Dopisovati želi

gospodična slovenski proti nemške-mu z enako tudi iz dežele radi vaje. Cenj. ponudbe pod »Zamenac«.

Znanja.

a trgovsko ali sicer premožno damo želi mlad, vesel gospod. Ponudbe na upravo lista pod »Majc«.

Trgovski lokal

a stanovanjem, po mogočnosti z električno razsvetljavo na deželi na prometnem kraju se išče. Ponudbe na upravo pod »Promet«.

Stalaže

za specerijsko trgovino, 4 m dolga, predali za moko, blagajniški pult, se prodaja. — Ogleda se v skladišču »Balkan«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Oglejte si

bogato zalogo čevljev
trvdke TREBAR
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

Proti jamstvu tudi na obroke.

Najboljši

Stvalni stroj je edine le

Josip

Petelinc-a

memka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Posel v vsakem dnevu, vsak dan, vsak dan

Delavnica za popravila

Na veliko Na malo

Telefon 915

Na malo

Instrukcije

iz vseh srednješolskih predmetov daje in pripravlja za malo maturo visokošolac. — Naslov pove iz pri-jaznosti uprava lista.

Stanovanje

v mestu ali okolici 1—2 sobi, kuhinja in pritlikline se išče za 1 junij. Ponudbe na upravo lista pod »Stan 2«.

Matematiko

poučuje profesor. Honorar zmeren. Ponudbe na upravo lista pod »Matematika«.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

GAMAUFVOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči raslini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3'—.

Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon števil. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Naznanilo otvoritve.

Čast mi je tem potom uljudno naznaniti, da sem v Florijanski ul. št. 1 v Ljubljani otvoril galanterijsko in modno trgovino ter se cenj. občinstvu priporočam v prijazen obisk, zagotavljajoč vestno in solidno postrežbo. Z odličnim spoštovanjem Benjamin Perušek.

FRAN ŠTUPICA, notar pri Sv. Lenartu v Slov. goricah sprejme

notarskega kandidata, tudi začetnika, v notarskih poslih izurjenega uradnika, strojepisko, večšo knjigovodstvo.

Reflektiram samo na prvovrstne moči.

Ponudbe z zahtevki, opisom življenja in referencami naravnost.